

zadrege in teh uzroke in pogoje zašli, kakor na Nemškem. Vendar slednji čas je, da spregledamo in posnemanje teh nevarnih zgledov popolnem odpravimo. Neverstvo, spridenost, oderušstvo, ubošstvo je že itak veliko. Bog nas varuj tukaj vsakega nadaljšnjega napredovanja!

Gospodarske stvari.

O varstvu gozda.

II. Skušnje so v gozdnatih pokrajinah dokazale, da tu večkrat dežuje in da dež ni tako silovit, kakor v golih krajih. Tudi hude ure, blisk in tresk nemajo v gozdnatih krajih toliko moči, kajti šume so ondi nekaki strelovodi. In ker naši studenci, potoki in reke svojo vodo le iz zraka dobivajo, ker dež in sneg morata prej v zemlji prodreti in se potem kot studenci iz nje zopet prikazujeta, zato je pod gozdnatimi gorami in hribi veliko več in močnejših studencev, nego pod golim hribovjem, o čemur so se učenjaki in strokovnjaki na večih krajih zemlje prepričali, primerjajé studence pod gozdnatim hribovjem in pod posekanim in ogoljenimi strminami. Po raznih krajih so učenjaki različne reke opazovali in našli, da je v njih strugah pred tolikim in tolikim časom veliko več vode bilo, nego sedaj, ko se je po višinah, iz katerih se voda v nje odceja, veliko lesovja posekalo. A še večjo korist nam daje gozd, kateri v obče le malo obdelovanja potrebuje. Polje se mora n. pr. gnojiti, t. j. dodajati mu, kar se mu je odvzelo; gozd pa n. pr. se sam gnoji z lastnim listjem in dela okoli svojih korenin debelo in dobro odejo. To odejo pa drevje tudi dobro čuva in ne dopušča, da bi jo veter ali dež odvezel. Na golo višavo lije dež ter seboj drvi rodovitno zemljo po rekah v morje in v nižave, kjer nje je itak že obilo naknpičene. V gozdu pa zabranjuje listje dreves kapljice, da ne prileté z vso silo in naravnost na zemljo, a na tleh pa združujó korenine in mala zelišča, da voda koristne zemlje odnesti ne more. Če posekamo gozdnati breg, dobimo res za les nekaj novcev; ali novei so sklizki, kmalu nam iz rok izmuznejo. Dobimo pa tudi na mesto gozda, nekaj rodovitne zemlje; ali tudi ta je polzka; piha močni veter, in jo po malem odnaša; začne liti huda ploha in v malih urah nam odnese voda v nižave cele kose drage zemlje in nam so — to velja le sicer v nekaterih krajih — ostale prazne skale, brez zemlje, brez drevja, brez vsega zelenja. V goratih krajih se dogodé večkrat posipi, da se zemlja z brega navzdol vdere; a to se dogodi le v brezgozdnih krajih; in le v teh krajih so silno nevarni snežni plazovi. Primerjajmo golo deželó, n. pr. Dalmacijo, kjer so prvotno gotovo tudi gozdje bili, z našo še dovolj gozdnato štajersko deželó. V Dalmaciji je samo 26% rodovitne zemlje, 22% nizkega lesovja in 48% golih, kamenitih pašnikov in 4% pa čisto

golih skal. Na Štajerskem pa, katera dežela leži dosta višje nad morjem, je 31% rodovitne zemlje, 15% pašnikov in 46% gozdov. Zavoljo tega pa je pri nas veliko boljše blagostanje, kar se vidi na številu domače živine. Na 1 kvadratno miljo pride pri nas 147 konj, v Dalmaciji 95, goved pri nas 1470, v Dalmaciji 495, svinj pri nas 1190, v Dalmaciji pa 182. Seveda je nasproti temu tam dalj veliko ovac in koz, ali to so le malenkostna odškodnina za našo drugo lepo živino. In teh boljših razmer so vzrok naši obilni gozdi, katere nam je iz mnogih vzrokov čuvati. Ako iz naših krajev gozde iztrebimo, spodimo s tem tudi vse koristne naše pevce, ki nam toliko požrešnih žužkov pokončajo. Zato varujte — če tudi vse te besede za razmere spodnje-štajerske, posebno ljutomerske niso veljavne — šume pred neprevidno sekačo sekuro, varujte jih pred raznimi brošči, varujte jih pred ognjem. Tudi preveliko stelje šumi ne jemati, kajti listje je njeni gnoj. Na vašem ognjišču naj ne gori večni plamen, in svojih peči ne kurite tako, kakor bi noč in dan, po leti in po zimi v njih kruh pekli. Namesto plotov iz blanj in kolov pa si delajte žive plotove, kateri so boljši, ceneji in koristnejši. V njih Vam guezdijo ptiči in od njih dobivate tudi nastelj! Lapajnc.

Kako naj ravna čebelorejec z panji po Dzierzonovi osnovi.

IV. Dz. panju z staro žletno ali pa slabo matico se tudi prav lahko pomaga, toda le tako, da se stara matica vjame in odstrani; sicer bi čebele druge matice ne sprejele, in tudi ne mlade iz nastavljene zalege ne izgojile; če pa ima brezmatični panj zalego ležečo čebelo, si čebele iz nastavljene zalege tudi ne izgojijo matice, temveč nastavljeno matično zibelko raztrgajo in tudi pridjane oplojene matice nočejo sprejeti. Takim čebelam z čebelo, ki leže zalego ali jajca nosi, se mora nagloma pomagati z tem, da se jim da oplojena matica, toda v posebni matični izgojilnici (Weiselburg). Čebele potem same zamorijo čebelo, ki jim je jajca legla; ali če se ne more v taki posebni matični izgojilnici matica pridjati, naj se iz dveh ali več panjev, ki imajo stare matice, prav mlade čebelice v številu od 3000—4000 skupaj v eno škatlo spravijo (zgrnejo), v kateri je pripravljen sat medu z odprtimi celicami. Tu se čebelice pusté tako dolgo, da so se medu dovolj nasrkale. Zdj se v ravno tej škatli skupaj na en kup stresejo, potem se vržejo na en mah v brezmatični panj, ki se je poprej pošteno podkadil; obojne čebele so zdaj vse zmešane in si ne storijo nič zalega. Te čebele, vzete iz panjev z oplojenimi maticami, umorijo tudi napačno mater, zalego ležečo čebelo. 11. Panji po Dz. napravljeni se prav lahko združijo, če so slabi, med saboj ali pa z močnejšimi, in ni jih treba, kakor se povsod pri panjih z nepr. sati godi, z žvepljenjem moriti. Če hočeš, posebno v jeseni, kateri koli panj odstraniti, ti ni treba čebelic po-

moriti, temveč čebele iz takega panja, ki se ima uničiti, se lepo združijo z čebelami v drugih panjih. Taki pomnoženi panji so na spomlad navadno prav močni, imajo mnogo delavk in dovolj zalege. Mlade čebele, ki so še le v poznem poletju izlezele iz celic, so v spomladi jako delavne. Pri drugih panjih z neprem. satovjem bi se bile pa morale pomoriti. 12. S takimi panji, in če se vé ž njimi razumno ravnati, se doseže mnogo več medu, kakor z panji, katerih satovje je nepremakljivo. Dz. panj ima namreč poseben prostor, odločen za med; tu sem smejo pač prihajati čebelice delavke, ne pa matica; drugače bi tudi ondi zalego pri- našala; med bi ne bil tako čist in snažen in za- voljo zalege bi se ne mogel celo poletje vun je- mati. Matici se mora torej zabraniti, da ne more v prostor za sterd prihajati. To se zgodi z posredno ločivno desko (Scheidebrett). Čebele zamorejo laziti skozi ozko špranjo v prostor za med, matica pa ne more. Pred glavno in med glavno pašo se mora tudi zabraniti, da se zalega ne množi. Prostor za zalego se zmanjša tako, da se 3—14 dni pred glavno pašo 3—4 sati iz panja vzamejo, in se deska naprej porine; ali če nimaš take deske, se satovje z zalego kar k žrelu pristavi, in za njim sledi sat poln sterdi, da je prostor za zalego kolikor mogoče majhen. Satovje, ki je v panju še z medom napolnjeno, se odvzame in prazno na njihovo mesto postavi. Tudi se vtegne matica vloviti in med glavno pašo na več dni, toda ne čez 2 tedna, v matičnico zapreti, da ne more jajčice nositi. Na taki način se ob bogati paši pridelovanje medu neizrečeno pospeši. 13. Taki panji se dajo brez vsake težave preiskati in satovje z medom in za- lego se jemlje, kedar koli je treba; tudi se po- lovi matica, druga matica vloži, se v tem ali unem panju mlada matica izredi, kakor je komu volja. Čebelarju z takimi panji ni treba čakati, da se bojo čebele rojile, ni mu treba cele tedne, da, cele mesence pri čebelah čuvati, ali se ne bode kateremu samovoljnemu lenuhu (panju) vendar enkrat rojiti spoljubilo. Če so v katerem Dz. panju preobilno nakopičene čebele, kjer le lenobo prodajajo, se prav lahko ohladijo s tem, da se jim prostor po- vekša in prezrači, ali da se jim med in zalega od- vzame, da se jim tako novi prostor v panju na- pravi. To jih spodbuja k novi delavnosti in sili, da se rojijo.

Tak čebelar si napravlja roje, ali ne, kakor sam hoče, nareja si prav lahko že zgodaj umetne roje, če si jih želi. Njemu ni mar za veliko rojev, toda vsako leto si želi vendar nekterih, da si šte- vilo panjev pomnoži, in da si stare matice ponovi, ker, kakor je bilo že rečeno, čez 3 leta stare matice niso več kaj prida. J. Ž.

Sejmovi. 24. jun. sv. Juri pod Tabrom, Kon- jice, Podsreda, sv. Lenart v Slov. gor. Ruše, Rib- nica, Črmožiše, Laško, Nova cerkva, sv. Janž na Dravskem polji, Žetale; 26. jun. Cmurek; 27. jun. sv. Lovrenc na Dravskem polji.

Dopisi.

Maribor 18. junija. Odbor za stavljenje „Slo m š e k o v e g a“ spomenika je razposlal po č. dekanijskih uradih naslednje vabilo do častite duhovščine: Odbor za stavljenje spomenika na čast pokojnemu knezu in škofu Antonu Martinu Slo m š e k u si čestita z naznanilom do častite duhov- ščine, da je spomenik dostojno dovršen in v stolni cerkvi v Mariboru srečno postavljen. Ob enem vabi spoštljivo k slovesnemu razkritju spomenika, ki se bo z dovoljenjem prečastitega kn. šk. ordi- narijata vršilo na god patrona stolne cerkve, sv. Joaneza Krstnika, dne 24. t. m. s tem, da bo ob 10. predpoldnem primerna pridiga z razkritjem spomenika, potem slovesna peta meša in zahvalna pesem. Odbor.

Iz Maribora. (Huda nevihta) se je od Ve- like Kape in Hudega Kota 14. junija o 5. uri zvečer zagnala proti našemu mestu; toče je le redko sipalo med gostim dežem, tem bolj pa je bliskalo, grmelo in udarjalo. Pri Götzu in v teater je strela udarila brez škode, v delavnico južne železnice pri sv. Jožefu Skrat. V Windenavi pri „Waldtoni“ je blisk eno steno podrl, v Pekerjih je strela 3 delavce na polji poškodovala, enega ubila; tudi v hišo posestnice Neže Rath je udarilo, strela je grozno po hiši sem in tja švigala in na- posled strešje užgala; žena, še vsled poroda bo- lena, je bila zadeta in bo bržčas umrla. Ob isti uri je strela udarila v Pakovo kovačnico v Kamci pa le nekaj strešne opeke raznesla, tem hujše je razsajala pri sosedinji gos. Malič; tej je lepi novi hlev užgala tako, da je pogorelo vse strešje, 2 voza, zrnje in 200 centov nove krme. Posestnica je zavarovana. Na veliko srečo bližnjim sosedom: župniku in kovaču Benkotu, so brž prihiteli mari- borski gasilci, ki so po večurnem delu ogenj vgas- nili, za kar jim gre očitno priznanje in dolžna zahvala.

Iz Žavca. (Volilni shod). Dr. Vošnjak poprime potem besedo in poroča v obširnem, 1 $\frac{1}{2}$ uro trajajočem govoru o delovanju v državnem zboru, in sploh o celej notranjej avstrijskej po- litiki. Govornik se ozira na zgodovino zadnjih 10 let od 1867. l., ko je privandrani tujec baron Beust ustvarjal dualizem ter izročil Slovane nemško-li- beralnej in ogerskej sili in s tem zakrivil vedno rastoče homatije, nemir in prepir, propad v gos- podarstvenem oziru, hiranje in slabost celega ce- sarstva. Večina v državnem in v deželnih zborih je umetna, ker se ne naslanja na večino ljudstva, tedaj vse stori sedanji vladi na ljubo, ker vé, da s to vlado tudi ona pade. Volilni redi so vseskozi krivični in bi se morali pred vsem popravljati. Zakaj ima pri volitvah eden veliki posestnik ali grajšček, da le 100 fl. davka plača, toliko pravice, kakor 5 do 6 tisoč kmetskih prebivalcev, ki morda 100.000 fl. in še več davka plačujejo? Na Štajer- skem voli 220 velikih posestnikov 4 poslance v dr-